

ІХ МІЖНАРОДНА НАУКОВО-ПРАКТИЧНА КОНФЕРЕНЦІЯ «ЛЮДИНА, СУСПІЛЬСТВО, КОМУНІКАТИВНІ ТЕХНОЛОГІЇ»

21-22 жовтня 2021 р. кафедра філософії та соціології Українського державного університету залізничного транспорту за підтримки Інституту філософії імені Г.С.Сковороди НАН України, Національного педагогічного університету імені М.Драгоманова, Київського національного університету «Київський політехнічний інститут» імені І.Сікорського провела традиційну ІХ Міжнародну науково-практичну конференцію «Людина, суспільство, комунікативні технології». Метою конференції була активізація співпраці між представниками української наукової спільноти та інших держав у різних галузях – зокрема, філософії, психології, педагогіки, політології, лінгвістики, економіки, техніки.

В конференції прийняло участь понад 150 науково-педагогічних працівників, аспірантів, студентів із різних закладів вищої освіти України, а також США, Німеччини, Норвегії, Швейцарії, Білорусії, а до збірки матеріалів конференції було подано більше 100 тез доповідей.

Для більш глибокого та багатоаспектного обговорення феноменів взаємодії людини, суспільства та комунікативних технологій, в межах конференції працювали три секції:

- I. Філософські та гуманітарні науки;
- II. Економічні науки та правознавство;
- III. Технічні науки.

Через ситуацію із поширенням коронавірусу, в цьому році організатори прийняли рішення про проведення конференції в форматі online. Подібна організація дозволила науковцям з інших міст та країн повноцінно долучитися до участі та обговорення результатів наукових пошуків.

Пленарне засідання відбулося 21.10.2021 р. Завідувач кафедри філософії та соціології, доцент Толстов І.В. урочисто відкрив конференцію, зачитавши привітання ректора Українського державного університету залізничного

транспорту, професора Панченка С.В. учасникам конференції. В своєму привітанні ректор підкреслив, що конференції такого рівня – це чудова нагода як для молодих так й для досвідчених науковців з різних країн обмінятися новими ідеями, напрацюваннями, досягненнями, відкриттями, досвідом. Наголосив, що від результатів роботи конференції залежить, без перебільшення, майбутня економічна міцність та інвестиційна привабливість нашої країни. Висловив надію, що конференція стане вагомим внеском у підготовку майбутніх фахівців, які докладуть всі свої зусилля для перетворення України на конкурентоспроможну, впливову європейську державу.

Першою доповіддю на пленарному засіданні була доповідь директора ННЦГО УкрДУЗТу, доцента Колесника К.Е. «Організація ТРАСЕКА: виникнення і перший етап розвитку (1993 – 2000 роки)». В доповіді зазначалося, що ТРАСЕКА – це міжнародна транспортна програма, в якій беруть участь Європейський Союз та 12 держав-членів Східноєвропейського, Кавказького та Центрально-Азіатського регіонів. Метою програми є зміцнення економічних відносин, торгівлі та транспорту в регіонах Чорноморського басейну, Південного Кавказу та Центральної Азії. Також доповідач відмітив, що виникнення і перший етап розвитку був дуже важливим для становлення цієї програми. Саме у 1993-2000 роках сформувався склад учасників ТРАСЕКА, були визначені керівні органи. Проект отримав дійову підтримку з боку Європейського Союзу та Сполучених штатів Америки. Україна приєдналась до проекту ТРАСЕКА і ратифікувала Основну багатосторонню угоду, яка лежала в його основі.

Другий доповідач – професор Харківського національного університету внутрішніх справ Шаповал В.М., у своїй доповіді «Людська цивілізація на шляху до нової технологічної реальності: можливості та ризики» відмітив, що в недалекому майбутньому на нашій планеті будуть жити три види розумних істот: 1) інтелектуальна еліта, яка становитиме творчу меншість; 2) багатомільярдна маса пасивних споживачів або нетворча більшість; 3) кіборги зі штучним інтелектом, створені першою групою людей, які керують

нетворчою масою в інтересах еліти. В яку з трьох вищеназваних груп потрапить людина і наскільки успішним буде її існування в цілому, багато в чому залежить від неї самої, тому що окрім розуму, людина володіє також свободою волі, свободою вибору.

В третій доповіді «Проблема зникнення патронімів як ідентифікаторів національної ідентичності українців в умовах глобалізації сучасного суспільства», яку зробила завідувачка кафедри історії та мовознавства УкрДУЗТ, доцент Близнюк Л.М., зазначалося, що патронім – форма по батькові слугує і служить цілям ідентифікації людини, надають своєрідного забарвлення нашому мовленнєвому етикету. Форма по батькові – той глибокий «тил» нашого особистого імені, своєрідний захисний устрій, який допомагає особистості зберігати свою генетичну пам'ять, шануючи старших, батьків, звідти – Батьківщину. Позбавляючись від форми по батькові, ми можемо остаточно «розмити» власну національну ідентичність, втратити своє історичне коріння і врешті-решт прийти до втрати своїх національних імен. Зберегти це чудове надбання в наш час агресивної глобалізації – задача всіх свідомих громадян, унікальних особистостей, справжніх, а не «штучних» людей.

Четвертим виступив доцент Івано-Франківського національного технічного університету нафти і газу Сабадуха В.О. У своїй доповіді «Метафізична теорія особистості як відповідь на глобальні виклики» наголосив, що відродження пріоритету духовного та метафізична теорія особистості є світоглядним підґрунтям для подолання сучасного апокаліпсису. Метафізична теорія особистості, з одного боку, орієнтує людину на духовне вдосконалення, а з іншого, – дозволяє запровадити у суспільну свідомість закон найменування, що надає теоретико-методологічне підґрунтя все називати своїми іменами: «Хто є хто?» і «Що є що?» й подолати технології маніпулювання людською свідомістю. Пріоритетна роль у розв'язанні сучасного апокаліпсису має належати філософам.

П'ята доповідь «Володимир Чучмарів (1898–1978) як дослідник філософії Спінози» професора Харківського національного медичного університету

Абашника В.О. була присвячена філософській творчості Володимира Івановича Чучмаріва, який під час свого Харківського періоду, тобто в 1920-х роках, був важливим представником української філософії. У своїх історико-філософських працях він демонстрував широку ерудицію, знання історичних та актуальних досліджень, зокрема щодо творчості Бенедикта Спінози. Хоча, висновки Чучмаріва щодо матеріалізму та атеїзму нідерландського філософа не завжди співпадали як з його власними роздумами, так і з тезами самого Бенедикта Спінози.

В заключній шостій доповіді «Глобальна катастрофа Пізнього Дріасу як причина переходу людства до технологічного прогресу», яку презентував Рассоха І.М – доцент Харківського національного університету міського господарства ім. О.М. Бекетова, мова йшла про «подію доби Пізнього Дріасу», що відбулася приблизно 13 тисяч років тому. Це була колосальна катастрофа дещо меншої за масштабом до тої, від якої вимерли динозаври, але подібна за типом. Очевидно, що після цієї найбільшої катастрофи в історії людства хід світової історії докорінно змінився. Вижила лише купка людей із запасами їжі. Або, можливо, вони навчилися це робити вже під час катастрофічного голоду – наприклад, ловити та зберігати рибу. У будь-якому випадку загальним уроком для їхніх нащадків стало бажання вдосконалювати технології: полювання з луком та стрілами, рибальство, будівництво човнів, капітальні оселі та храми, сільське господарство, скотарство ... Інакше ми ще й досі жили б у шалашах та печерах – «в гармонії з Природою» – доки б природа не знищила нас вже остаточно.

В цілому на пленарному засіданні панувала творча толерантна атмосфера, яка спонукала до жвавих дискусій та обговорень доповідей учасників, що викликали неабиякий інтерес. Кожен з учасників конференції мав можливість висловили свою наукову позицію, яка є важливою для подальшого розвитку української науки.

Секційні засідання відбулися 22 жовтня 2021 р. в online форматі.

Кафедра філософії та соціології УкрДУЗТу висловлює подяку адміністрації Українського державного університету залізничного транспорту, а саме: ректору, проф. Панченку С.В.; проректору з наукової роботи, проф. Ватулі Г.Л., проректорам з науково-педагогічної роботи, доц. Панченку В.В. та доц. Каграманяну А.О., деканам факультетів, за готовність до співпраці та надану підтримку. Також організатори конференції вдячні всім учасникам, які відгукнулися на ідею проведення конференції у цей непростий час, підтримали її надісланими матеріалами, прийняли особисту участь у роботі конференції.